

Sygn. akt I CSK 3640/22

POSTANOWIENIE

Dnia 6 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

w sprawie z wniosku A. K.
z udziałem P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 6 października 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika
od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie
z dnia 20 listopada 2020 r., sygn. akt II Ca 358/20,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawczynie kwotę 240,- (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną uczestnika postępowania P. sp. z o.o. w T. od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie z 20 listopada 2020 r., Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania

przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji.

Zdaniem skarżącego w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne w postaci konieczności odpowiedzi na pytania: 1) czy w kontekście stanu faktycznego sprawy w chwili przekazania sieci dochodziło do objęcia przez przedsiębiorstwo przesyłowe w dobrej wierze do posiadania prowadzącego do nabycia służebności przesyłu lub służebności o treści odpowiadającej treści służebności przesyłu przez zasiedzenie; 2) czy wskazane okoliczności budowy gazociągu usprawiedliwiało przekonanie posiadacza, że nie narusza on cudzego prawa, względnie okoliczności te powodują, że posiadacz powołując się na

przysługujące mu prawo błędnie przypuszcza, że prawo to mu przysługuje, a owo błędne przypuszczenie w okolicznościach sprawy uznać należy za usprawiedliwione.

Sformułowane przez skarżącego wątpliwości nie odpowiadają założeniom przyjętym w orzecznictwie Sądu Najwyższego dla rozumienia przesłanki istotnego zagadnienia prawnego. Skarżący nie wskazał, z jakimi przepisami prawa wiążą się podniesione przez niego kwestie. Nie przytoczył ani nie uzasadnił takich argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych. Wyartykułowane przez niego problemy nie mają charakteru abstrakcyjnego i uniwersalnego, lecz są osadzone w okolicznościach konkretnej sprawy i są pytaniem w tej właśnie sprawie. Mają one charakter kazuistyczny i mają służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia. Skarżący, powołując się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, polemizuje z rozstrzygnięciem Sądu drugiej instancji, który – w okolicznościach sprawy - stwierdził wzruszenie domniemania dobrej wiary po stronie poprzednika prawnego skarżącego w odniesieniu do objęcia w posiadanie sieci gazowniczej, przebiegającej przez nieruchomości wnioskodawczyni. W istocie skarżący kwestionuje ustalenia faktyczne i ocenę dowodów, poczynione przez Sąd Okręgowy, którymi Sąd Najwyższy jest związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Nie ma zatem argumentów wskazujących na konieczność wypracowania reguł dotychczas nieomówionych w orzecznictwie i doktrynie.

Oparcie zaś wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07). Skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej

okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09; z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/06).

W ocenie skarżącego istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych art. 172 § 1 w zw. z art. 7 k.c., budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Podniósł, że przesłanka dobrej wiary wynikająca z powołanych przepisów, dodatkowo powiązania „odpowiednim” stosowaniem do zasiedzenia służebności poprzez art. 292 k.c. jest na tyle ogólna, że podlega różnym interpretacjom, nawet w kontekście zbliżonych stanów faktycznych.

Argumentacja zawarta we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przekonuje, by istniała potrzeba wykładni powołanych przepisów. Kwestia dobrej wiary przedsiębiorstwa przesyłowego przy objęciu w posiadanie służebności była przedmiotem wielokrotnych wypowiedzi Sądu Najwyższego. Dla oceny charakteru posiadania służebności kluczowe znaczenie mają okoliczności sprawy, a wybudowanie urządzeń przesyłowych na gruncie osoby trzeciej za jej zgodą wyrażoną bez zachowania formy aktu notarialnego świadczy o złej wierze posiadacza służebności. (zob. np. uchwały Sądu Najwyższego z 8 grudnia 2016 r., III CZP 86/16, OSNC 2017, nr 9, poz. 98; z 16 maja 2019 r., III CZP 110/18, OSNC 2020, nr 1, poz. 9; postanowienie Sądu Najwyższego z 27 listopada 2020 r., III CSK 112/18). Sformułowana przez skarżącego wątpliwość osadzona jest w okolicznościach konkretnej sprawy i dotyczy powstałych *in casu* jego wątpliwości na tle wskazanych przepisów. Skarżący pod pozorem potrzeby wykładni powołanych przepisów kwestionuje wydane w określonym stanie faktycznym rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego, który uwzględnił m.in. stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w ww. uchwale z 16 maja 2019 r., III CZP 110/18 i ustalił, że poprzednik prawny skarżącego rozpoczął korzystanie z nieruchomości w złej wierze, mając świadomość, że nie dysponuje tytułem prawnym do korzystania z nieruchomości lub przynajmniej powinien był – przy zachowaniu wymaganej staranności – wiedzieć, że nie nabył uprawnień do korzystania z nieruchomości, odpowiadających treści służebności przesyłu. W istocie skarżący nie formułuje

wątpliwości na tle konkretnych przepisów, a kwestionuje ustalenia faktyczne i ocenę dowodów, co jest niedopuszczalne. Nie ma zatem argumentów juredycznych przemawiających za potrzebą wypowiedzenia się przez Sąd Najwyższy w sformułowanej przez niego kwestii.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c.

[as]